Ч. 207 (14.104). Львів, вівторок 6. серпня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Рада Ліґи Націй вирішила італійсько-абісинську справу.

ЖЕНЕВА, 4. 8. ПАТ. Вчора в год. 19.20 предсідник Ради Ліґи Націй Літвінов відкрив прилюдне засідання Ради та подав до відома дві резолюції. Перша резолюція відноситься до припинених праць примирно арбітражової комісії, що займалася інцидентом в Уаль-Уаль. Резолюція ствердиує, що комісія повинна займатися виключно інцидентом та своїм рішенням не може пересуджувати справ, які не є в її компетенції, як ось інтерпретація договорів, що відносяться до кордонів. Рада Ліґи приймає до відома, що обі сторони рішилися відновити праці примирно-арбітражової комісії, передбачені в 5 статті італійсько-абісинського договору з 1920. р. та що негайно визначать згідно суперарбітра для комісії. Під кінець резолюція запрошує сторони, щоб найпізніше до 4 вересня повідомили Раду про вислідн праці примирно-арбітражової комісії.

Друга резолюція говорить, що Рада рішає на всякий випадок зібратися 4. вересня, щоб розслідити італійсько-абісинські відносини. В дискусії перший говорив правний дорадник Абісинії проф. Езе, стверджуючи, що Абісинія робить велику жертву для справи мира. Крім цього проф. Езе заявив, що Абісинія прийме присуд, який видасть примирно-арбітражова комісія. З черги делеґат Абісинії висловив радість з приводу того, що 4. вересня Рада збереться та загально розслідить італійсько-абісинські відносини. Ті розсліди повинні довести до утревалення постійних приязних відносин між Італією й Абісинією. На закінчення промовець подякував прем. Лявалеві й мін. Ідепові за їх зусилля, щоб утримати мир.

З черги коротку декларацію зложив італійський делеґат барон Альоїзі, стверджуючи, що погоджується на першу резолюцію та водночас заявив, що в голосуванні над другою резолюцією здержиться від голосу. Потім до голосу прийшов прем. Лявaль. Він переконаний, що номінація 5-го арбітра вплине на корисне поладнання справи інциденту в Уаль-Уаль. Поважні обставини тревають далі. Роля Франції як посередника ще не скінчена.

Також мін. Іден висловив опінію, що запропоновані резолюції дають найкращу ґарантію мирного поладнання конфлікту. На закінчення мін. Іден запевнив Раду Ліґи, що абісинський уряд присвятить усі зусилля, щоб мирно згідно з договором Ліґи Націй поладнати спір.

По кількох іще промовах предсідник Літвінов зарядив голосування. Обі резолюції прийняли одноголосно, тільки при другій італійський делеґат здержався від голосування.

По голосуванні Літвінов заявив, що 87-ма сесія Ради є замкнена.

Ватикан виповість Німеччині конкордат.

„Національ Цайтунґ", що виходить у Базилеї, повідомляє, що Ватикан, з уваги на переслідування католиків у Німеччині, має намір виповісти 1. вересня конкордат з Німеччиною.

Ватиканські кола рахуються теж з можливістю, що Німеччина скоріше виповість цей конкордат. Виповідження конкордату є мабуть конечне тому, що цей конкордат треба заступити новим договором, який усунув би всі спірні питання. З інших сторін потвердження тієї вістки нема.

Демонстрації проти „Кроа де Фе".

ПАРИЖ, 5. 8. ПАТ. Комуністи намагалися демонструвати проти зборів „Кроа де Фе" в місцевості Десін к. Ліону, обкидуючи камінням і кусками заліза членів організації, що виходили зі зборів орґанізації

Віддали теж кільканадцять револьверових стрілів, які однак нікому не зробили кривди. Поліція веде слідство проти орґанізаторів демонстрацій.

Наочний свідок потверджує місію Постишева на знищення українських комуністів.

НЮ ЙОРК, 12. липня. (Вл. кор.) У 4-ій статті в ґазеті „Ню Йорк Джернал" розповідає Фред Біл про свої прикрі враження в часі побуту в Узбекістані в СССР. Коли в його честь відбувався бенкет і то такий виставний, якого він у своєму житті не бачив ні в Америці ні в Радянщині, сотні голодних робітників зібралися перед будинком, де мав відбутися бенкет і просили хліба. Їх розігнало військо. До нього прийшли якийсь час потім деякі американці з проханням, щоб він допоміг їм дістатися в Америку, бо їм забрали пашпорти. Біл довідався при цій нагоді, що Совіти нарочно використовують чужинців, щоб вони будували їм фабрики та виробляли машини. Він написав критику режіму до Комуністичного Інтернаціоналу, але замісць усунення неладу його покликали до головного бюра і там пригадали йому, що він уже під владою робітничої держави. Потім показали листи, які він писав до Америки до голови „Союзу для американських громадянських свобід", Раджерса Болдвина. В них він повідомляє, що йому лекше було жити в американських вязницях на полудні, ніж на високім становищі в СССР. З негодування, хоч засуджений в Америці, він таки вибрався потайки в Америку. Тут його переконали, що Совітам треба ще дати нагоду й час на здійснення програми і він вернувся потайки до Совітів назад у 1931 р.

У 5-ій статті каже Біл, що він щиро хотів бути „добрим комуністом" у Совітах. Його віділали до Харкова, столиці Совітської України, з дорученням стати пропаґандистом серед чужинців, що прибули туди для розбудови соціялістичного ладу. Інструкції давав йому Кларенс Гатвей, що тепер є начальним редактором большевицького щоденника „Дейлі Воркер" у Ню Йорку. Він казав йому переконувати чужинців, щоб вони не жили матеріялістичними ідеями, але посвятили все для великої цілі. Дальше пише Біл дослівно таке: „Після мого прибуття в Харків я зрозумів, яка важна була моя позиція. Я ввійшов у контакт з найвищими совітськими урядовцями, як: Петровський, президент Української Совітської Республики; Скрипник, заст. предсідника Ради Народніх Комісарів; із всемогутнім Постишевом, що його Сталін вислав з Москви, щоб він виполов бунтарів в Українській Комуністичній Партії, та з провідними урядовцями ҐПУ. Біл розпочав свою пропаґандивну роботу від скликання зібрання чужинних спеців без дозволу комуністичної партії. Тоді голова ҐПУ в Харкові закликав його і сказав, що ніяких зібрань робити не вільно. Колиб так Біл не був таким визначним борцем за комунізм в Америці, то його булиб тоді спрятали. А так обійшлося на напімненні, що він мусить позбутися своїх демократичних та буржуазних американських ідеалів і сліпо піддатися під диктат пролетаріяту. Тоді Біл зрозумів, що це не диктатура пролетаріяту, а диктатура над пролетаріятом.

Передвиборчі праці і виборчі самозванці.

Львів, 5. серпня 1935.

Передвиборча підготовна робота йде вперед. На основі виборчого календаря йде акт за актом, що точно й послідовно веде до завершення підготовної виборчої акції, себто до дня 14. серпня, коли то окружні передвиборчі збори устійнять кандидатів на послів до сойму. І саме тим устійненням кандидатур фактично закінчиться і завершиться підготовна передвиборча робота до сойму. Потім прийдуть самі вибори, в яких рішальний голос матиме виборець.

Для нас у цілій передвиборчій акції найважнішим буде день 14. серпня, бо він виявить, чи кандидатів, яких намітив український політичний провід, приймуть і висунуть на відповідні місця передвиборчі окружні збори, чи ні. Далі він виявить, до якої міри українські делеґати до тих зборів викажуть зрозуміння своєї відповідальної національної місії та до якої міри покажуть себе здисциплінованими членами українського зорганізованого громадянства. Для всіх українських делеґатів до передвиборчих зборів на першому плані при виконуванні їхніх обовязків мусить стояти добро української національної рації.

Всіх українських членів передвиборчих окружних зборів мусять відповідно підготовити та усвідомити в напрямі гідного з національного погляду виконування їхніх обовязків політичні повітові організації Українського Національно-Демократичного Обєднання, що рішило взяти і бере активну участь у виборах. Це самозрозуміле, але всеж і про це в нинішніх важких часах треба писати і цей обовязок повітовим політичним організаціям пригадувати передовсім з уваги на деякі сумні та невідрадні, хоч що-правда, відокремлені явища на місцях. У двох чи трьох повітах появилися льокальні отамани, які в порозумінні не зі своїм політичним проводом, але з посторонніми чинниками намагаються за всяку ціну провести свої кандидатури через передвиборчі збори. В тій цілі вони роблять на місцях диверзії, „обробляють" делеґатів до передвиборчих зборів, входять у контакт із польськими делеґатами та ціною особистого пониження і знехтування всяких вимог національної солідарности, не кажучи вже про громадську здисциплінованість та партійну субординацію, намагаються стати послами. Ніякі аргументи національної української рації для них не істнують. Для них єдиний арґумент — це їхнє бажання добути мандат. Вони міряють усе мірою свого провінціонального місця осідку, а попри те твердять, що для них найсвятіша — „воля народу", себто воля оброблених і спантеличених ними кількох чи кільканадцятьох їхніх прихильників у повіті. І саме така „воля народу" наказує їм приймати на себе „важкий хрест", робити диверзію. Вони самі, мовляв, узагалі ніяких посольських аспірацій не мають, але вони безсилі супроти того, що „нарід їх хоче". При попередніх виборах, коли теж можна було говорити про „волю народу",

Посилайте передплату!

вони своїх кандидатур висувати навіть не важились. Тепер вони це роблять уперто, бо для них „назріла сприятлива конюнктура". До того це одиниці, про яких не чував ніколи нічого замітного український загал, це громадяни, які ніколи і ніде надмірно громадською роботою себе не обтяжували, на ніякому відтинку громадянської діяльности себе не експонували, а політично достосовувались усе не до загальних напрямних національної політики і директив національного проводу, але до місцевої, суто загуміннкової повітової конюнктури. Через те й здобули собі відповідний патент на „симпатичних" і мило „бачених", а навіть „форсованих". Прикрі це речі але їх промовчувати не можна. З такими явищами громадського, зокремаж політичного життя, треба завзято боротися, бо вони бють по всякій консолідації, словом: по всьому національному життї.

Тому то й усі відповідальні політичні чинники на місцях обовязані таким диверзантам і їхній розкладовій роботі протиставити солідну освідомлюючу працю не тільки між делегатами до передвиборчих зборів, але й серед усього українського населення. Бож відомо, що колиб навіть такий диверзант-отаманець і попав на передвиборчих окружних зборах на листу кандидатів, то тим він ще мандату не здобув, бо про те, кого наділити мандатом, рішає все населення у загальному голосуванні. І тому те населення треба відповідно усвідомити про вартість і „питомий національний тягар" такого „кандидата". В нашій найновішій історії ми зазнали вже дуже багато національного лиха і горя від усяких самозванчих отаманів і тому час уже тепер, особливож коли ми жиємо в таких важких часах і обставинах, з найновішого типу самозванчими виборчими отаманами безпощадно покінчити.

Тільки зорганізованими силами, тільки одною суцільною лавою можемо чогось добитися, а ніколи одинцем, ніколи на власну руку. Це старі як світ правди, а проте які вони повні актуального змісту й життевого досвіду! Навіть дикуни знають, що тільки спільними силами, цілою громадою, цілим племенем можуть успішно боронити себе перед всякими небезпеками й загрозами для їхнього істнування. Не розуміють і не хочуть цього зрозуміти тільки новочасні отамани-самозванці на виборчому овиді, бо в них нагло вселився „дух всесили", але не їхньої, тільки посторонньої, і до того льокальної, маломістечкової. Первісні народи теж признають організацію за основний елемент їхньої сили й життездатности, а внаслідку того признають і організаційну ерархію. Вони мусять мати провідника чи керманича, чи колективну кермуючу інституцію. Це для них самозрозумілі, аксіоматичні речі, які випливають у них радше з інстинкту самозбереження та життевого досвіду, ніж із розуму. Цілком недоступні такі поняття і правди для психіки й ментальности наших отаманчиків-самозванців, які всеж уважають себе покликаними до того, щоб репрезентувати „волю" свого „народу" і вслід за тим посягати по мандати.

Перестерігаемо наше громадянство перед такими „діячами" й апелюемо до нього, щоб воно протиставило отаманським амбіціям свою незломну волю підтримати зорганізовані форми нашого національного життя і його природні та льогічні вияви назовні

Віддовження
в Суспільних Обезпечальнях.

Новий закон про суспільні обезпечення з 1933 р. не тільки не приніс ніяких полекш ні працедавцям, ні обезпеченим, але навпаки ще збільшив обезпеченеві тягарі. Таким чином до старих залеглостей за суспільні обезпечення прийшли нові і то чималі обовязки. Наслідок такий, що ні старих, ні нових залеглостей не можна стягнути. Щоб бодай частинно поправити ці ненормальні відносини, міністр суспільної опіки розпорядком з 12. липня ц. р. (Денник Законів ч. 54, поз. 353) признав такі полекші у сплаті залеглостей за суспільні обезпечення.

Розпорядок признає полекші **залеглостям, які повстали з обезпеченевих складок за час до 31. грудня 1933 р.** у колишніх: 1) Касах Хорих, 2) Закладі Обезпечень Умових Працівників, 3) Закладі Обезпечень від випадків у Львові, 4) Гірничім Брацтві у Кракові та інших обезпеченевих установах в Хожові і в Познані.

До залеглостей зачислює виказ довг в дні 1. липня 1935 р., який повстав зі складок та обезпеченевих оплат, відсотків **загаяння**, кар і гривен.

ВІДПИСАННЯ 30% ЗАЛЕГЛОСТЕЙ.

Першою полекшою, яку признає розпорядок, це **відписання 30 прц. залеглих належитостей колишніх Кас Хорих.** Всім, кому відпишуть 30 прц. залеглостей, устійнять установи суспільних обезпечень новий довг на день 1. липня 1935 р.

ЯКІ УСТАНОВИ ВІДПИСУЮТЬ І ПРИЗНАЮТЬ ПОЛЕКШІ?

Полекші, що їх передбачує розпорядок, признають на основі самого розпорядку і без будь яких заходів довжників:

1) **Суспільні Обезпечальні** — щодо залеглих належитостей колишніх Кас Хорих;

2) Заклад Суспільних Обезпечень (колишній Заклад Обезпечень від випадків) — щодо всіх інших залеглих належитостей, які передбачує розпорядок.

ВІДСУНЕННЯ ЗАПЛАТИ 40% ДОВГУ.

Заплату **40% сальда** себто довгу після відписання 30% залеглостей **відсувають всім довжникам до дня 30. червня 1936 р.** під умовиною, що: 1) до 15. лютого 1936 р. довжники заплатять всі свої довги установам суспільних обезпечень за суспільні обезпечення за час від 1. січня 1934 р. до 31. грудня 1935; 2) крім того починаючи від 11. квітня 1936 р. не залягатимуть з оплатою складок також за час від дня 1. січня 1936 р.

РОЗЛОЖЕННЯ НА СПЛАТИ.

Якщо довжники платитимуть свої складки, тоді розложать тих 40 прц. довгу (сальда залеглостей) на чотири рівні піврічні сплати, з яких перша сплата буде платна 1. жовтня 1936 р., друга — 1. квітня 1937 р., третя — 1. жовтня 1937 р., четверта — 1. квітня 1938 р.

Якщо довжник не платить своїх складок або в означенім речинці не заплатить одної сплати (зі 40 прц. сальда), тоді тратить право сплачувати залеглий довг сплатами і мусить заплатити цілий довг негайно.

ПОСТУПНЕВО БУДУТЬ ВІДПИСУВАТИ 60% ДОВГУ.

Заплату решти 60% залеглого довгу (себто сальда по відписанні 30% залеглостей) відсувають з тим, що його можуть зовсім відписати до дня 15. січня 1935 р. на таких умовах:

1) **довжникам** — які до 1. жовтня 1935 р. матимуть заплачений довг за суспільні обезпечення за час від дня 1. січня 1934 до дня 31. березня 1935 — **відпишуть 10% сальда;**

2) **довжникам** — які до 16. лютого 1936 р. матимуть заплачений довг за час від 1. січня 1934 р. до дня 31. грудня 1935 — **відпишуть 20% сальда;**

3) **довжникам** — які до 16 січня 1937 р. матимуть заплачений довг за час від 1. січня 1934 р. до 31. грудня 1936 р. — **відпишуть 15% сальда;**

4) **довжникам** — які до 16. січня 1938 р. заплатять довг до установ суспільних обезпечалень за час від 1. січня 1934 до 31. грудня 1937 р. — **відпишуть 15% сальда.**

Якщо довжник не додержить згаданих вище умов, мусить негайно заплатити частину сальда (10%, 20% або 15%), яку йому відписалиб. Далі довжник тратить право на відсунення і розложення на сплати згаданих 40% сальда. Крім того мусять від залеглого довгу заплатити 6 відсотків річно починаючи від 1 липня 1935 р.

ДАЛЬШІ ПОЛЕКШІ.

Довжникам, які не залягають зі заплатою складок до 1. січня 1934 р., **зачислять кожну сплату, заплачену до 31. березня 1936 р. на залеглий довг** (на 40% сальда і 60%) **подвійно,** себто 100 зол. за 200 зол.; **кожну сплату, заплачену між 1. квітнем до 30. червня 1936 р. числитимуть у відношенні 150%,** себто 100 зол. за 150 зол.

Незалежно від того всі довжники, себто навіть такі, які залягають зі складками по день 1. січня 1934 р. можуть до 31. грудня 1936 р. сплачувати довг, обнятий сальдом у відношенні **1 зол. = 1.25 зол.**

СПЛАТА ЗАЛЕГЛОСТЕЙ В ІНШИХ ОБЕЗПЕЧЕНЕВИХ УСТАНОВАХ.

Сплату залеглостей до колишніх: Закладу Обезпечень Умових Працівників, Закладу Обезпечень від випадків у Львові та інших обезпеченевих установ у Кракові, Хожові і Познані, які повстали з незаплачених вкладок за час до 31. грудня 1933 р., розпорядок відсуває взагалі до 15. лютого 1936 р. Далі обнижує відсотки загаяння належні по день 1. липня 1935 р. до половини. Це не торкається уже відсотків обнижених до 6 прц. чи пак до 4.5 прц. згідно з постановами закону з 15. березня 1934 р. (Д. З. ч. 29 поз. 237).

РОЗЛОЖЕННЯ НА СПЛАТИ.

Після речинця 15. лютого 1936 р. сплату залеглостей розложать на:

1) **рівні сплати на 3 роки** починаючи від дня 15 лютого 1936 р., якщо довжник не дасть відповідної забезпеки і заплатить свої складки за час від 1. січня 1934 р. до 31. грудня 1935 р.;

2) рівні сплати на 9 років, якщо довжник дасть відповідну забезпеку.

Такою забезпекою є пупілярна забезпека гіпотечна, вартісні папери і т. д. Довжник може сплачувати теж свій довг, за згодою обезпеченевих установ, переносячи права власности із своїх нерухомостей (себто сплата грунтом, будинками і товарами).

Довжник тратить права до відсунення заплати довгу або розложення на сплати:

1) якщо дійшло або дійде до ліквідації підприємства;

2) залягає зі заплатою сплати довше як три місяці.

ВИСОТА ВІДСОТКІВ.

Від залеглого довгу платиться обезпеченевим установам:

1) **4½% річно** — якщо довжник дасть відповідне забезпечення;

2) **6% річно** — в інших випадках. Крім того установи суспільних обезпечень можуть на внесок довжника обнизити для господарств рільних і лісних підприємств відсотки загаяння до 4½% річно.

Дотеперішні умови довжників з установами суспільних обезпечень у справі сплати залеглостей можна на внесок зацікавлених осіб змінити, якщо вони менше корисні для довжників.

ПОЛЕКШІ ПРИ СПЛАТІ ВКЛАДОК ЗА ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД ОГНЮ.

Управа Загального Закладу Взаїмних Обезпечень виступила з ініціятивою, щоб признати полекші при сплаті залеглих вкладок за минулі роки аж до кінця 1933 р., за примусове обезпечення будинків і рухомостей від вогню. Залеглі вкладки розложать на трилітні сплати всім тим обезпеченим, які будуть платити тепер правильно належні вкладки.

Одночасно управа обнизила тарифу за обезпечення від вогню на 40% у відношенні до 1926 р. Міністерство скарбу припинило екзекуцію до 15. жовтня ц. р. за залеглі складки за обезпечення будинків і рухомостей від вогню.

Помер син льорда Дікінсона.

Дня 27. липня помер після операції Річард Дікінсон у 38-му році життя, одинокий син льорда Дікінсона. Льорд Дікінсон дуже добре відомий українському загалові з його виступів в обороні українців при всяких нагодах. Він є також одним з визначніших членів Англьо-Українського Комітету. Знаючи, що український загал буде співчувати льордові і леді Дікінсон з причини їхньої болючої втрати, Українське Бюро вислало їм кондоленції з запевненням, що українське громадянство болів разом з ними.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Реферат на українську тему.

Клюб Ротаріїв у місті Брайтон (найбільшій купелевій місцевості полудневої Англії) улаштував дня 31. м. м. літнє приняття-обід і на головного бесідника запрохав одного з членів Англьо-Українського Комітету з Льондону, щоб виголосив реферати про значіння української справи для Великої Британії

Реферат викликав дуже велике зацікавлення, а предсідник, дякуючи гостеві за незвичайно займаючий виклад, висловив сподівання, що відчити на українські теми повинні влаштувати й інші відділи Клюбів Ротаріїв.

(УКБЮРО. ЛЬОНДОН.)

Лугове Ювилейне Свято.

ЯК ВОНО ВІДБУЛОСЯ ДНЯ 4. СЕРПНЯ Ц. Р.

Львів, 5. серпня 1935.

Увесь вчорашній день стояв Львів під знаком Лугового Свята. Чудова погода, що на той день припала, казала догадуватися, що це свято буде величаве; якщо попереднє, 30. червня, зібрало було, хоч яка була непогода, близько півтори тисячки луговиків і луговичок з цілого краю то само собою виходило, що це свято буде далеко краще і насправді покаже, чим диспонує, що робить і які завдання має Великий Луг.

Уже в суботу 3. ц. м. у Львові можна було на вулицях зустрінути лугові однострої, що серед сірих камяниць викликували спеціальний настрій. Одна група цих луговиків, з с. Курилівки ланцуцького пов., була навіть у нашій Редакції та оглянула важніші українські установи у Львові, — а якщо приїхали луговики зза Ланцута з окраїн наших земель, — можна було сміло сподіватися, що ближчі „Луги" прибудуть масово.

В неділю вранці вже від досвітніх годин на вулицях Львова було повно луговиків і луговичок що прямували ще заспаними вулицями на Луговий Город: село справді на один день „брало" Львів і його народня ноша цвіла в цьому місті рідкобаченими тут квітками, звертаючи на себе загальну увагу.

НА ЛУГОВОМУ ГОРОДІ.

Саме свято 10-ліття Лугової Організації почалося офіційно в Луговому Городі при вул. Вулецькій та Івашкевича, що аж кишів зеленими мундурами та вишиваними рукавами, в год. 10.30 в неділю 4. ц. м. Точно у згаданій годині на площу почали входити з малої площі Лугового Городу лугові лави, що уставлялися чолом до трибун. Трибуни, на яких було повно публики, опустіли; на них біля полевого вівтаря зявився ігумен о. Лучинський ЧСВВ та з одним іще священиком (головою „Лугу" в одній підльвівській селі) почав правити Службу Божу. Поруч стояв хор львівського „Лугу", яким диригував проф. І. Ющишин. Площу, над якою повівали жовто-блакитні прапори, забила ущерть маса зелених однострої та народніх строїв дівчат, а перед їх лавами уставлено два ряди крісел, на яких засіли представники наших політичних, економічних і культурно-освітніх централь, відпоручники влади та представники преси. Ясне небо, мельодійний спів хору і море відкритих голов Лугового Брацтва та публики, якої прийшло на це богослуження дуже багато — творили оригінальну, зворушливу картину, зокрема в моменті, коли богослужения почато й закінчено піснею „Боже великий, Творче всесильний", яку тисячна лугова маса вислухала на „позір".

Після богослужения о. гумен Лучинський виголосив до лугових лав таку змістом промову, яку почав укладом зі св. Письма „Ростіть, множіться і обладайте землею":

Вже 10-ий рік росте на нашій землі Лугова Організація, що розвивається ніби деревина і що року зеленіє краще та дістає нові парістки. Росте і кріпшає „Луг" через зрозуміння своєї ідеї і дисципліни членів. І нині дякуючи Богу, за цей розвій, застановімся, чому маємо завдячувати те, що живемо, хоч буревії довкола. Певно скажете — ідейність проводу і його невсипуща праця спричинили те, що Лугова Організація не завалилася під ударом туч. Та допомогло „Лугові" існувати ще щось інше: Бог! Бог кріпить і змінює вашу організацію, бо якби не Він, даремний всякий труд. Це зрозуміла ваша Старшина, яка з Богом і вірою веде свою працю.

Ми свідками, як ця Старшина працює з Богом: рік тому на цій площі правив Преосв. Бучко, що дав вислів своєї радости з праці й організованости „Лугу", місяць тому лугові лави взяли участь у святі Божого Тіла в ринку, а сьогодні Старшина подумала, щоб подякувати Богу за його опіку над Луговою Організацією.

Як представник Католицької Церкви складаю вам найщиріші побажання від Кат. Церкви, яка тішиться з вами й молиться за вас. Хай вам Бох поможе виконати обовязки!

Бажаю Тобі, „Луже", сповнити гідно своє завдання супроти Батьківщини! Любіть свою землю, своє небо, свої села, ріки що ними плизуть сльози народу, свої могили і традицію! Любов — це перший обовязок вашого статуту. Підневолюйте собі землю і ростіть, а Боже благословення хай буде з вами! Хай Бог буде вашим опікуном, хай помагає вам! Сотвори Господи Луговій Організації многая і благая літа".

Луговий хор відспівав після цього многоліття і на цьому перша частина свята скінчилася.

ПОХІД МІСТОМ.

Негайно після богослуження почав формуватись похід. Він вийшов з Лугового Городу по год. 12-ій і пішов приписаними у програмі вулицями (Вулецькою, Ленартовича, Потоцького, Коперника, Словацького, Маршалківською, площею св. Юра, Карпінського, Листопада, на Байках, Мурарською, Шимоновичів, Ісаковича і Вулецькою), куди поспішила вся публика з Лугового Городу та при яких дожидали на луговий похід тисячі мешканців Львова — українців, поляків і жидів. На площі св. Юра дожидало на лугові лави кілька тисяч людей.

Луговий похід виглядав імпозантно і робив велике враження хочби тим, що однострої луговиків і дівочі строї надавали йому небуденного чару. В поході йшли луговики сотнями, впереді хлопці, потім дівчата, з пятьма орхестрами; ввесь час, коли він проходив поруч публики, збірав рясні оплески й оклики „Слава". Найбільше оплесків збірали дівочі чети, зокрема малі луговики, іноді такі, що ледви відросли від землі, які проте йшли дисципліновано, як їх старші товариші та „Луг" із Запитова, що йшов у довгих опанчах з баранковими шапками на головах. Ввесь час походу йшли поруч лугових лав львівські луговики й луговички з пушками та збірали добровільні датки на Луговий Город.

На площі св. Юра похід перейшов поруч Лугової Старшини, що відібрала дефіляду під звуки орхестри дир. Манька. Всі лугові орхестри грали в поході а за точними (сконтрольованими) нашими підрахунками було в ньому 2.086 луговиків і луговичок. Якби не те, що між кольонами була іноді завелика віддаль — похід був би виглядав ще краще але й так цей перший похід лугових лав середмістям Львова робив величезне враження, казав вірити, що ці квадратові кольони зелених сорочок будуть завжди такі здисципліновані, як тепер, навіть тоді, коли кинуть їх на великі завдання і змаги. І годі було надивуватись ще одному: три роки тому каміння, нині оплески й оклики одушевлення.

ПРОМОВА Д-РА ДАШКЕВИЧА.

Після того, як „Луги" вернулися здисципліновано й бадьоро до Лугового Городу та після

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 26)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Перша достава до табору найконечніших частин білля, одіння й обуви наспіла в грудні 1914. року. Було сказано, що ця достава тимчасова, призначена для заспокоєння найбідніших і найпотрібніших. Та чи можна було тоді ствердити, хто найбідніший або найбільш потребуючий?... Ні в таборі, ні в управі не було своїх довірливих людей, всім завідував і всі кінці тримав у своїх руках всевладний тоді повірник барона Чапки, Зомербавер. Він сам одніський вирішував, кому і що потрібне і сам обворудував усе опорядження людей. Коли виявилося понад усякий сумнів, що він негідний такого безоглядного довіря і він мусів табор покинути, тоді оцінку запотребування і спосіб опорядження потреб виселенців зорганізовано краще й доцільніше. Переведено докладну інвентаризацію магазинів і заведено в них подвійну рахунковість. Управителем маґазинів став німець Гуго Дершата, діловодчиком — виселений богослов Антін Бабій. Контрольні книги велися в управі.

Найтрудніше було означити конечність і контролю запотребування — через нечесність і захланність самих виселенців. Прикидались во ни босими та простоволосими, всі — потребуючими; хоч не всі ними були. Своє прятали або продавали, а ходили в лахміттях і катраннях, щоб їм діставсь безплатний приділ; цим кривдили справді потребуючих. Бувало й таке, що перепродували те, що дістали і зголошувались до нового наділу. Найчастішою вимівкою було — „мені вкрали"... Дарма: чулося в таборі і таку агітацію: „Чи хто має що своє, чи не має, це байдуже. Кожний має дістати однаковий приділ"...

Обовязок обслідживання і перевірювання справжніх потреб у біллі, одіжі, обуві та означення більшої чи меншої доконечности заспокоєння було полишено совісті баракових інспекторів, котрими від 1917. року майже без винятку були українці-інтелігенти. І треба признати, вони справді багацько причинились до усунення нужди і зловживань. Хоч і те зрозуміле, що в такому пливкому і все хвилюючому таборі, як ґміндівський, цілковите усунення зловживань було немислиме. Та з признанням годиться нині згадати, що не було ні одного випадку заподозрення котрого з наших інспекторів у сторонничості, нечесності або несовісності при сповнюванні обовязків опорядження людей біллям, одіжю, обувю та іншим знадібям. Не так було з адміністрацією білля і шмаття — в шпиталях... Там було всіляко.

Уклад був такий, що коли інспектор ствердив у кого потребу шмаття, одіжі, або обуви, видавав йому посвідку на окремих для тієї цили виготовле них бльокових квітах зі своїм підписом. Цей квіт мусів бути контрасигнований начальн. табору або його заступником, котрі передтим могли справу перевірити. З таким квітом ішов виселенець до магазину, де йому за потвердженням потрібну річ видавали. Таборова жандармерія та баракові передовики мали наказано слідкувати, щоб розділювані річи не були предметом ніяких явних ні потайних торгів та про кожне зловживання повідомляли управу. Такі баришівники були карані й виключені від всяких наділів. Проте вони в таборі ніколи не переводилися.

Що державний уряд ставився до потреб виселенців по змозі якнайприхильніше, говорять як приклад — цифри. За час десятьох місяців, від 1. лютого до кінця листопада 1915. р., білянс спроваджених і розданих річей був такий: сінників спроваджено 53.760 штук, роздано 46.050 штук; пошевок 53.870 і 47.665; ковдер і коциків 41.650 і 36.450; сорочок 22.590 і 17.744; підштанців 14.680 і 9.823; їдунок 18.690 і 15.532; ручників 26.420 і 12.178; простирал 10.618 і 9.428; жіночих одягів 2.319 і 1.272; мужеських одягів 3.585 і 2.123; діточих одінь 910 і 219; черевиків пар 4.711 і 2.953; пеленок 5.000 і 4.003; мила в 1/4 кг. кусниках 133.371 і 120.615; ложок до їди 17.860 і 11.776; кубків до пиття 13.790 і 13.670; ведер на воду 552 і 519; мітел до замітання 1.200 і 950.

Як за десять місяців, цифри досить вимовні. Із скількости виданих за той час пеленок можна

годинної перерви на обід, почалася в год. 4. попол. друга частина Лугового Свята — показ лугових вправ. У тому часі трибуни були вже набиті публикою, а сила її стояла довкола майдану, за баріерами. Показ почали лугові лави тим, що вийшли з малої площі й уставилися на майдані кольонами, по боках луговики, в середині луговички. В цій уставці що виходила довгим шнуром зелених одностроїв на площу й робила теж велике враження, нарахували ми 2.170 луговиків і луговичок: кілька сотень їх не виходило на площу тому, що не мали одностроїв, інші робили службу. До збитого й нібн крицевого муру лугових одностроїв промовив з трибуни голова „Великого Лугу“, д-р Р. Дашкевич, такими словами:

„Славне Лугове Братство і ви, достойні гості! Десять літ тому, серед незвичайно важких умовин, коли трохи не все валилося, гурт колишніх січовиків покликав до життя нову організацію — „Луг“. Березневий мороз малював на шибках квітки, коли писалися на машині перші статути „Лугу“, але й сонце провесняне кидало на машину своє перше проміння. І відтоді сонце й мороз заплелися в наше життя: нераз ми мали ясні й нераз важкі хвилини. Але ми йшли, твердо, вперто, віручи в нашу ідею. За те, що ми посміли сказати, що від Києва почнеться відбудова нашої державности — нас обкидали камінням. А проте ми, всупереч українській традиції, вірили свому Проводові й певні, що під його проводом дійдем до того, що ми визначили собі метою — державність. Нинішнє сонце, що освічує наше свято після місяця дощу, заповідає й нам сонце. І ми побачимо сонце так, як і гидуємо підземеллям. А коли нині відбуває в Москві наради Комінтерн і лагодить сіти на нас, як про це вже й було два дні тому в часописах, то хай він знає, що 100.000 луговиків він не переробить і не зломить. Ми віримо, що побачимо Св. Софію, віримо, що прийде слава „Лугові“ й Батьківщині!“

Лугові лави відповіли на промову д-ра Дашкевича громовим „Слава „Лугові“, Батьківщині слава!“, а потім орхестра заграла луговий гимн „Ой у лузі“, що його лугова маса та публика вислухали на „позір“.

ЛУГОВІ ЧЕТИ ПОПИСУЮТЬСЯ...

Тепер почалися вправи. Мужеські кольони зійшли з площі й на ній залишилися дівчата, що виконали вправи хустинками. Вправи, до яких стануло 536 дівчат, відбулися рівно й гарно, а площа підчас них виглядала нібн китиця квіток.

Потім ішли чергою: вправи 1.012 луговиків палицями, вправи дівочого доросту, ритмічна вправа 560 дівчат до пісні „Боже великий, Творче всесильний“, мішані вправи вільноруч 1800 луговиків і луговичок та вправи кулями дівчат львівського „Лугу“.

Усі ці вправи були виведені бездоганно, коли не рахувати дрібних неточностей у розставці до вправ та треми луговиків при перших вправах палицями. Але вже третя вправа їх вийшла дуже добре, а вправи малих луговичок, серед яких було кілька справжніх „горошинок“, що всетаки машерували й виконували вправи дуже добре, викликали бурхливі оплески і сльози в очах. Ще більше враження зробила ритмічна вправа-молитва дівчат, що просто морозила своїми словами та рухами дух і ті, що бачили її — не забудуть її так швидко. Вправи вільноруч, до яких стануло стільки луговиків і луговичок, що для них замало було майдану, а тому дівчат уведено між ряди хлопців, поривали просто своєю масовістю: ціла площа ворушилась і жила й не диво, що четверта з тих вправ, виконана танковим кроком, викликала такі оплески та „біс“, що її мусіли (нечуване на святі!) вправляючі повторити. Також дуже добре й ефектовно вийшли вправи кулями дівчат львівського „Лугу“, вправи повні ніжности й гармонії.

Сонце давно вже зайшло, коли ці вправи скінчилися й тому година руханки львівських луговиків і вежі, заповіджені у програмі, мусіли відпасти. Вже зачинало темніти, коли лугові чети вийшли селами на майдан та уставились збитою масою, а 68 голов „Лугів“ стануло проти Гол. Старшини, що роздала всім „Лугам“, які брали участь у святі, нагороди за справність, дисципліну і працю. Першу з цих нагород — срібну мандрівну чашу, фундацію п. Насса — дістав „Луг“ з Годині, один з перших „Лугів“ не тільки в мостиському повіті, але у всій Луговій Організації, з тим, що має боронити її 3 роки; інші „Луги“ дістали в нагороду історичні образи з відповідними написами та цінні книжки.

Шкода, що вже було темно, що публика з огляду на пізну пору вже розійшлася частинно, і що майже не видно було вже лугових лав, які з одержаними нагородами віддефілювали рівним, бадьорим кроком перед Головною Старшиною і д-ром Р. Дашкевичем та цим закінчили це велике Лугове Свято. Воно дало нам доказ живучости, посиленої праці та великої дисципліни Лугової Організації і Львів так швидко його не забуде.

Ввесь час свята був у Луговому Городі зразковий лад, працювали бездоганно лугові буфети та ратункове поготівля під пров. д-ра Мальчика, що теж причинились чимало до того, що свято вдалося.

Остаточні підсумки Лугового Свята та точні цифри луговиків і луговичок, що були на святі, подамо, узгіднивши їх з канцелярією „Великого Лугу“, завтра.

Анатоль Курдидик

виробити собі погляд про скількість народин у таборі. Число їх було помітне, а їх відсоток у порівнанні до загального кожночасного числа таборової людности, чим довше табор тривав, тим більше насилювався, а не зменшувався. Зайве додавати, що більшість народин — неправесних. І між могилками на кладовищі теж більшість дітей була неправесних. Як їх народини не були бажані, так смерть — навпаки...

При початкових наділах не було точної евіденції. Також багацько виселенців і сезонових робітників мало ще тоді свої власні одяги і не користувались таборовими наділами.

В пізніших воєнних роках виселенецькі потреби і конечність їх заспокоювання були багато слабші та гірші. Одначе опоряджування виселенців наділами у пропорції до їх кожночасного числа було розмірно таке саме, як у 1915. році.

Крім наділів, були зорганізовані і все чинні робітні — шевська, кравецька і швальня, де — за посвідченими інспектором картками — виконувано для виселенців безплатно всякі потрібні направки. Хоч, що-правда, хіснуватися ними в практиці могла лиш частина виселенців, тому, що робітні мали обмежене число робітників і при найліпшій волі не в силі були справитися з працею. Найгірше лихо було з обувою. За неї було дуже тяжко; а й та, що її видавали, була до нічого. Черевики були пошивані з самих клаптиків ріжної шкіри, з дерев'яними підошвами. Не було що носити, ані направляти. Іншої обуви виселенцям не видавали.

(Далі буде.)

На Католицький Зїзд до Праги.

(Враження й помічення учасника)

В серці католицької Словаччини. — Найкраща й найкультурніша партія дороги. — Тешин — Найбільш промислова країна. — Через Моравію, країну високої господарської культури — На території самої Чехії. — Під брамами Праги

(Продовження.)

Стація **Liptovsky Sv. Mikulaš** гарно удекорована з приводу католицького зїзду зеленю і прапорами: триколіровими словацькими і папськими, а по середині великий напис „**Boh žehnaj Kat. Sjazdu!**“ (Боже благослови Катол. Зїздові!). Те саме і на найближчій стації **Ružomberok**. Так і видно, що ми в серці католицької Словаччини, на области впливів вожда словаків, о. Глінки і його **Ludov-oї Stran-и**.

Усі ті місцевости, як і слідуючі (**Krutky, Žilina**) — це теж промислові міста. Мадярщина саме на Словаччині зачинає творити й розбудовувати свій власний промисл, одначе по війні втратила вона цю промислову область на користь високо-промислових чехів.

Околиці, якими переїжджаємо увесь час, дуже гарні. Поволі лишаємо за собою гористу Словаччину і наближуємось до Шлеську. Ця партія нашої дороги чи не найкраща і найкультурніша, головно відтинок між стацією **Bystra n/Oz.** і **Třinec**. Там чудові доми, наче які віллі, з гарно удержаними городами, серед розкішної природи. На цій території мешкають уже й поляки, яких усіх у Чехословаччині є ок. сто тисяч. Вже із стації **Třinec** видно на будинках польські написи, як от: **Polska szkoła wydziałowa, Szkoła ludowa** й ін. В **Těšin-і** чудовім місті, положенім на горі серед зелені, з великими й гарними церквами, тих польських написів на будинках біля стації ще більше. Тешин поділений на дві частини. Само місто дісталося Польщі, а тільки залізнича стація і частина міста біля неї припала Чехословаччині. Стація Тешин теж гарно удекорована з приводу катол. зїзду, а ще більше з приводу шлеської вистави (**Vystava Bezručova kraje ve Frydku** 29. VI. — 28. VII. — Петро Безруч — це найбільший чеський поет Шлеської Землі).

Дальша частина нашої дороги — це найбільш промисловий край чехословацької республики, головнож басейн камяного вугілля. **Doubrava, Orlova, Bohumin, Moravska Ostrava** й інші це чисто фабричні місцевости, з цілими лісами фабричних коминів, що викидають із себе клуби густого, чорного диму, від якого все кругом чорне, закопчене. І тут теж, хоч це домена соціялістичних впливів, майже всі стації гарно удекоровані. Видно, що католицька ідея гуртує під своїми прапорами і робітників.

На дворі, тимбільше у вагонах, страшенна спека, тому на стації в Богумині була правдива облога буфету з лімонядою, водою, пивом і мороженим. На жаль, і лімоняда і сод. вода були зовсім теплі.

За тим високопромисловим шлесько-моравським басейном вїзджаємо на врожайні лани горбуватої Моравії. Почавши від **Hranic** (австрійське **Mähr Weisskirchen**), де була колись і тепер ще є військова академія, починаються лани цукрових буряків, хмелю, ярини і збіжжа. Моравія — це край високої господарської культури, незвичайно плодюча, а при цьому має і промисл доволі розвинений, головно богато цукроварень. У Зліні одна з найбільших фабрик Чехословаччини, славна фабрика взуття Баті, що має свої фабрики і крамниці по всіх містах Европи. Моравяни — це нарід працьовитий і дуже побожний, аж богомільний, католицька політична партія **Lidova Strana** має тут найбільше прихильників. Католицьке життя тут дуже гарно зорганізоване. Щоб відгородитись від впливів лібералістичного „Сокола“, зорганізовано тут на католицьких засадах навіть окреме руханкове т-во „**Orel**“, яке розвинулося теж у могутню організацію. Є тут і кілька славних відпустових місцевостей, до яких кілька разів у році йдуть тисячі прочан, як: Велеград (місце славних унійних зїздів), Св. Гостин, Св. Конечек к. Оломуца й ін. Не диво, що з приводу Катол. Зїзду тисячі моравян їдуть до Праги. Стації всюди удекоровані, а на них видніють написи: **Kristus naš vudce, Kristus kraluje, Zdar Katol. Sjezdu, Zdar Buh Katol. Sjezdu** й ін.

В **Přerov-і** пємо дуже добре пшеворське пиво, але це мало що охолоджує нас. Незвичайно гарно удекорована стація в м. Оломуц. Оломуц — осідок моравського митрополита, предсідника чехословацького єпископату. Видно гарні бу-

дники й церкви, головно-ж чудову готицьку катедру.

Околиці щораз кращі, краєвид підноситься, місцями маю враження, що їдемо серед гір.

Віздажемо на територію самої Чехії. І тут хліборобська культура стоїть дуже високо, але вже позначується перевага промислу. Кожне місто, через яке переїздимо, це викосопромислова станиця. Всупереч нашим сподіванням і тут стації гарно прибрані та красуються католицькі гасла.

В Чеській Тржебові їмо horke parky (горячі ковбаски, незвичайно популярні в цілій Чехії; в Празі можна їх дістати і на вулицях цілу ніч) за 2.50 Кч. і пємо мінеральну воду. Всюди чудові околиці, головнож біля Usti n/Orlici і Хоцня, де за Австрії і в перших початках чехословацької республики був табор для українських виселенців. Зліквідовано його в листопаді 1919 року і горстку виселенців чи пак емігрантів з Галичини перенесено до Святобожіц коло Киева на Мораві.

В Пардубицях, гарнім, промисловім місті заходило нам сонце, ховаючись за далекі, рожеві узгіря. Остання стація перед Прагою Колін із славною фабрикою цикорії. Незвичайно гарно й богато удекорована стація, із написом: „Zdar Buh Katol. Sjezdu!“ при електричнім освітленні робить миле враження і переносить нас думками на зїздові свята.

Поїзд скоро мчиться крізь темні простори, немов хоче відробити маленьке припізнення, і по кільканацятьох мінутах їзди заблимали перед нами перші світла **Праги**.

Петро Підністрян.
(Далі буде).

Петиція в українській справі перед Комітетом Трьох.

В грудні минулого року внесла група британських послів (усіх партій) петицію до Союзу Народів у справі дрібних переслідувань українського населення органами польської влади.

Дня 15. липня поставив посол Рис Дж. Дейвис запит до міністра закордонних справ, щоб він повідомив послів про долю тої петиції.

Сер Самуель Гор відповів послові Дейвисові, що генеральний секретар Союзу Народів передав петицію ще дня 31. січня польському делегатові, щоб польський уряд, згідно з принятою формою, подав свої завваги. Тому, що польський уряд не відповів до принятого речинця, себто до трьох тижнів, генеральний секретар Союзу Народів передав справу Раді Союзу Народів. Тепер петицію розглядає Комітет Трьох.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

—o—

Українець відзначений Королівською Академією Мистецтва в Льондоні.

Поміж чотирма абсольвентами Королівської Академії Мистецтв у Льондоні, які дістали цього року відзначення і нагороди за мистецький осяг, находиться також наш земляк, п. Олександер Даркович, одинокий українець, який покінчив цю академію. Згадку про осяг п. Дарковича подав також льондонський денник „Таймс“ з 20. м. м. у статті з нагоди закінчення року Академії та улаштованої нею вистави образів. П. Даркович був заступлений на виставі кільканацятьма експонатами, в яких особливу увагу звертав на себе автопортрет та незвичайно живо підхоплені рисунки з англійського й українського життя. П. Олександер Даркович приїхав до Льондону перед трьома роками з Канади, куди його батьки переселилися з Волині, та як одинокий українець вступив на малярський відділ Королівської Академії Мистецтв. Уже в першому році своїх студій звернув на себе увагу професорів своєю здібністю та оригінальністю в підбиранні та виконуванні композицій. Крім диплому й нагороди дістав п. Даркович ще й окремий лист із признанням від льондонської шкільної ради через ректорат Академії. *(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)*

Д-р Володимир Бернатович.

(Сторінка з наддніпрянсько-наддністрянських зносин у 1861—1865 рр.).

(Продовження.)

„Вернувшися з Шільону, — оповідає далі автор, — зачав якось я читати Les Miserables Victor-а Hugo — сподобались мені вони дуже; хотілося зразу переложить їх у нашу рідну бесіду: так, цур йому! хіба ж таки у нас немає своїх бідолахів ближче? Чи то хто видів на світі, щоб перекладать з заграничних мов до нашої powiatowszczyzny św. jur.-mużyckiej або в „местное наречие югозападных областей хлебопашественной полосы России“! Панночки наші ліпше б читали французькі романси в польському або німецькому переводі; а молоді парубки най часу не гають за хлопськими писульками, хоть на примір. як тая „Основа“ або тії „Вечерниці“, — вже ми без того повиходили зо шкіл дуже ученими; а кого досіль не навчили розуму, той хутчій хапайсь за ремесло, аби якнебудь роздобуть есенціонального Brodsinn-у. Сміїтесь, людочки добрі, бо напала на мене така хандра, ні, бігме! то не хандра. Навіщо тільки орудувати, щоб зліпить ще одну літературу межи всіма старими, що вже гниють відколи по шахвах?!“

Як виходить із непідписаного допису „Із Праги“ в 8. ч. „Слова“ за 1863. р., Бернатович живо цікавився спорами в славянській пресі на тему права українців розвивати власну літературу. Таке право заперечували всеслов'янський „Hlas“ хорватський „Pozor“. „Наші українські побратимці десь там далеко за кордонами — писав дописувач — не почують тотих посміпливих пісеньок, якими дорікає нашому покойному козацтву чеський „Lumir“. Мало ще наглумилися поляки, прозиваючи святоюрчиками, хлопоманами та Господь знає чим: треба таки ще буть тотим похилиним деревом, на котре всі козенята скачуть“. Дальший текст допису написаний з приводу порад чеських часописів, „Hlas-у“ й інших, галицьким українцям признати себе за москалів. Автор підносив потребу для галичан висловити свою справжню думку перед Словянщиною.

У найближчому дописі Бернатовича в 12. ч. „Слова“ за 1863. р. маємо доказ, що він був познайомлений із „Zasad-ами“ Франціпіка Духінського. „Із золотої Праги“ повідомляв дописувач, що своїм знайомим югославянам і чехам читав статтю „Слова“ п. з. „О історичнім праві руского народа в Галичині“. Вони раді були, що почули дещо з нашої старинної історії. „Усі бо чехи та югославяни думають ще до сих пор, що історія Рюриковичів належить лиш росіянам, і що історична жизнь, котора била у Києві та Галичі, була тілько уводом до пізнішої доби історичньої, слідувавшої у Москві та Пітері! Чудно й згадати! — Справді богато тут завинили деякі з наших людей, котрі бачучи, що Карамзін, по указові Катерини, присвоїв собі усю нашу історію та злив її із всеросійською. — її перед світом вирікаються та кажуть, що ми досі не мали жадної історії, хіба лишень кришка із Запорожжя. Їй Богу, не знаю, щоб се ми були без історії?! Темна й безталанна громада, вічний поштурханець других народів — гегемонів“. Адже історія це підстава теперішнього й запорука майбутнього, а вирректись її. значить зректись надії на кращу долю.

Автор допису стверджував, що багато словян „ще про нас не зачуло, — а як їм сказати, що ми таки 15-міліонний народець претендуєм самостійність“ і хочемо публичного признання її, кожний питає, чи маємо яку історію. Оповісти ж їм її, скажуть, що це російська історія. Словом, москалі й поляки „тягнуть нас на обі сторони, а межи тим наш 15-міліонний народ хоче существовати сам о собі, хоче бути самостійним та независимим! Тут і поклипкувався автор, як безсмертний Гавлічек Боровський добре розумів українську справу. Перейшовши до галицької справи, автор указував, що в інтересі Польщі лежить згода між українцями й поляками в Галичині й що українські посли львівського сойму повинні в першій мірі домагатись поділу Галичини на східню й західну частини, з окремими соймами у Львові й Кракові, й політичної незалежности в усіх галузях адміністрації однієї частини від другої.

З датою 5. січня помістили в 5. ч. з 1863. р. „Вечерниці“ „Допись з чеської Праги“ Бесарабця. Тут признаєсь автор, що вже півтора року волочивсь по світі й чужий хліб збавляв. Далі описав Бернатович чеський „щедрий вечір“, який відповідає українському св. вечорові, й Сильвестрів день перед новим роком. На святий вечір дістав автор у дарунку „старечу палицю з оловяним держальцем. Славно ж бо вироблена голова сліпого *Жижки*, того чеського *Гонти*, що довгенько рятував волю свого народа. Боже мій справедливий! Як же то шанують память того лицаря: сельський пастушок вам розкаже за Гуса та й за Жижку! У нас ще б може найшлось у ляхів, *правнуків уманських судців*, який кавалок ременю з гайдамацької шкури, але Залізнякового портрету ніде не видно: скоро забуваємо грішних наших батьків!“ На Сильвестра словяни пописувались своїми танками, а Бернатович відмовивсь відтанцювати козака, мотивуючи свою відмову не тільки церковною забороною танцювати до Йордану, але й ось-як: „Он бачите тому, що Москва з ляшнею готова далі нашою шкурою поділитися! Сто сорок екзекуцій в однім Поділлі за кордонами; полтавські панки зрікаються своєї народности, волинські чиновники завдають підписувати людям якийсь адрес, которому вони жодного толку не тямлять“. На заввагу сербина, що турецькі каваси ще гірше знущаються над сербами й до того часу не перестали ще катувати болгарів, відповів Бернатович, що вони все таки дістають деяку опіку, часом і справжню поміч, „але для нас ще не скоро настане Великдень. Слава Богові й за те, що нашим браттям галицьким дарував австрійський уряд! Народні школи, українські проповіді, маєтність у грунті, шаноба нашої літератури, язик у судових розправах: — бачте, за чим ще стогне цілих 12.000.000 українців, а ми сини тої вдови України. Не дивуйтеся ж, чому смутно поглядаємо на ваше весілля“.

На закінчення допису протестував автор проти чеського „Hlas-у“ й хорватського „Pozor-у“, що прилучували українську літературу до російської, пишучи: „Дивись, як легенько прикомандували нашу старосвітську й новітню літературу ік московській! Гадають, що так то легко, як зліпить словаків з чехами, хорватів із сербами, поділить лужичан з поляками, кашубів залишить німцям. Так то, кажу, нашого Бояна, Велесового внука, Нестора, Величка, Кониського, Котляревського, Основяненка, Костомарова, Тараса, Куліша, Марковичку, Ганну Барвінок — віддати москалям?

„Відріжняєте словінців з одного кінця, а болгарів з другого, — то лишіть нас, люди учені, у нашій хатині; лишіть галичан з українцями, та й не піклуйтеся більше нашою мізерною письменностю; *ми бо не пишемо мірскія чуды ради*“.

М. Возняк.
(Далі буде.)

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Англійський корабель „Ме Тайтіль“ з невияснених причин впав жертвою катастрофи. Ввесь згорів на повному морі. 21 людей залоги з капітаном, що вспіли покинути корабель вирятував еспанський корабель „Кампеодор“.

— На покладі німецького корабля „Аттіка“ спалахнула пожежа, що поважно загрожує кораблеві. Залога досі не опанувала пожежі.

— Мореплав „Назаріо Савро“ виплив до Сх. Африки, забираючи на своїм покладі відділ вояків та 1100 робітників.

— Шеф данської маринарки адмірал Рехвіцер приїхав з візитою до Швеції, що потриває три дні. Мета тієї візити: виміна думок у справі технічних і організаційних питань.

— Інцидент спричинений поміщенням карикатури японського цісаря є для японського уряду такий поважний, що японський амбасадор перервав свою відпустку та повернув до Вашингтону, щоб обговорити справу з владою Зл. Держав.

— З Каруізава повідомляють, що вулкан Азана знову вибухнув. Побоюються за долю 13 туристів, що пішли з прогулькою на вершок вулькану.

Довічна аренда.

Большевицький уряд видав декрет, який устійнює нові запрямні большевицької аграрної політики. Декрет вводить довічну аренду землі. До трьох місяців опрацюють спеціяльні картотеки. Довічна аренда є зворотом в аграрній політиці большевиків, які не признавали ніякої форми власности над землею селянам.

Свято на Маківці.

У 20-ліття памятних боїв У.С.С.

В неділю 4-го ц. м. відбулося традиційне Свято на Маківці. Серед прекрасної погоди непроглядні маси народу залягли цілу гору Маківку. Учасники Свята — в 90 відсотках селяни — не тільки з найближчої околиці, але й із дальших повітів, не жалували труду ні часу (деякі їхали 2 дні фірами!), щоб тільки віддати поклін героям за волю України. Всі, з ким приходилось тільки говорити, признавали одноэгідно, що такої скількости учасників, як цього року, ще ніколи на Маківці не було. Бачили ми старців і малих дітей, жінок у прекрасній народній ноші, зорганізвані відділи молоді, орхестри, хори і процесії з поблизьких сіл. Тиху Службу Божу відправив о. Я. Чемеринський зі Львова, співану Службу Божу відправив о. Омелян Горчинський зі Львова в сослуженні о. Тадея Галькевича та о. Миколи Ліщинського. Підчас богослуження співали наперемінну два хори: з Гірного під управою Івана Яремка і з Конюхова під управою Якова Голуба. Глибоку змістом проповідь виголосив красноріччиво о. О. Горчинський. Після богослуження виголосив промову о. Я. Чемеринський.

Опісля 17 священиків відправило панахиду. На закінчення панахиди орхестра зі Синевідська Вижнього відіграла „Боже Великий, Єдиний“ і „Вічную память“, священики і нарід впали навколішки. Ця картина робила величезне враження.

По панахиді хори і молодь співали стрілецькі пісні.

Коли по закінченні свята нарід почав сходити на долину, то похід тривав рівно півтора години, так, що скромно рахуючи, мусіло бути поверх 10.000 учасників. Серед селянського моря губилась горстка інтелігенції, здебільша літників, що прибули на Свято.

Треба підмітити, що ближча та догідніща дорога на Маківку цього року була недоступна (засаджено там т. зв. молодняк і фірма бар. Ґреднів заборонила перехід). Тому підхід на Маківку був не тільки дальший, але й доволі прикрий.

Дальше слід підчеркнути, що на горі в часі цього свята панував зразковий порядок. Підготова була теж дуже добра: могили упорядковані як слід, брама з написом 1915—1935, національні прапори, які потапають у зелені вінків.

При кінці одно побажання: добре булоб памятати в майбутньому про те, що треба доконче означити стежки, які ведуть на Маківку. Багато людей, навіть з близької околиці, не знає добре дороги і витрачує зайвий час ідучи на гору дальшими або дуже стрімкими плаями. Г.

Предсідники обводових виборчих комісій у Львові.

В понеділок 5. серпня ц. р. устійнили склад обводових виборчих комісій в обох виборчих округах ч. 70. і 71., які обіймають місто Львів. Виборча округа ч. 70 поділена на 59 обводових виборчих комісій.

Перші інформаційні сходини предсідників і заступників обводових виборчих комісій округи ч. 70 відбудуться у вівторок 6. серпня ц. р. в год. 6-ій вечором. Предсідники та їх заступники радитимуть у великій салі окружного суду при вул. Баторого.

ППС. на українських землях іде до виборів.

У Станиславові на передвиборчих зібраннях члени ППС постановили брати участь у виборах. Вибрали делеґатів до виборчих колеґій, причому в Станиславові буде їх із ППС 6, у Коломиї 4, в Калуші 3 та в Стрию 3.

Новий китайсько-японський інцидент.

ТОКІО, 5. 8. ПАТ. Військові кола прикладають велику вагу до інциденту, який трапився у здемілітаризованій смузі у північнім Китаю. Японські міродатні кола запевняють, що чотирьох китайців убило шефа японської поліції в Люан-Чу і зранили смертельно японського поліціянта. Трьох убивників арештували, четвертому вдалося втікти. Виявилось, що арештовані є членами орґанізації „блакитних сорочок“. Японські військові кола вислали енерґійний протест до китайського уряду.

Самохід під поїздом.

КАЛДЕН (Півд. Кароліна), 5. 8. ПАТ. Вантажний самохід, яким їхало кільканацять фармерів дістався під поїзд, який розторощив самохід. Зпід звалищ витягнули пять трупів. Побоюються, що вбитих є більше. Майже всі фармери, які їхали вантажним автом, тяжко ранені.

Похорон жертв катастрофи.

МОСКВА, 5. 8. ПАТ. У Кронштаті відбувся похорон жертв катастрофи большевицького підводного човна, який затонув у фінськім заливі. В похороні взяли участь: комісар Тугачевський, шеф большевицької маринарки Орлов, командант балтійської фльоти Ґалер, представники місцевої влади і місцеве населення.

Тайна нарада дипльоматів.

КАБУЛЬ, 5. 8. ПАТ. Афґанський посол у Льондоні та афґанські амбасадори в Москві й Анкарі виїхали до Кабулю на наради, які окутані великою тайною.

Комуністичного посла засудили на смерть.

БЕРЛІН, 5. 8. ПАТ. Колишнього комуністичного посла до райхстаґу Альберта Кайзера суд засудив на кару смерти.

НОВИНКИ

— **До Берези Картуської** вивезли при кінці липня ц. р. Тому Кордубу з Тернополя, Процишина, студента з Тернополя і Трача, учителя зі Зборова.

— **Нові ціни хліба.** Цех пекарів повідомляє, що від понеділка 5. серпня ц. р. устійнив такі ціни на хліб: 1 кг. житного 65% хліба — 26 сот., 1 кґ. люксусового хліба — 30 сот. Ціни на інші роди хліба і булок не змінились.

— **Львівська хроніка.** При вул. Коперника ч. 39 втроїлась світляним газом 65-літня Емілія Менкесова, вдова по військовім лікарі, підчас неприсутности своєї доньки. Перевезена до шпиталю — померла. Залишила чотири листи до рідні. — В лісі недалеко Зеленої рогачки помер нагло на удар серця 50-літній кравець Йосиф Хабала. — Г. Стажецова, замешкала при вул. Тарнавського ч. 44, повідомила поліцію, що її умово хорий брат Фіґура вийшов з хати перед трьома днями і дотепер не вернувся. — До шпиталю привезли Теодозію Пасекову, яка напилась оцтової есенції тому, що в крамниці забула портмонетку з 45 зол. Пасекова привезла свого мужа, вязничного сторожа в Дрогобичі до шпиталю для умово недужих на Кульпаркові і тому перенеслася з двома дітьками до Львова, щоб бути ближче свого мужа, якого дуже кохала. Втрата останніх 45 зол. так пригнобила поденервовану жінку, що вона скінчила самогубством. — У понеділок підрізав собі бритвою горло 50-літній Ян Філорович, емеритований поліціянт. Тяжко раненого відвезли до шпиталю. — При вул. Городецькій пяний М. Чума напав на Ф. Гайліґа і хотів відобрати йому гроші. Нападений вистрілив двічі з револьверу вгору. Надбігла поліція і арештувала М. Чуму.

— **Самогубство службовця Обезпечальні.** У сутеринах при вул. Потоцького 71. застрілився контрольор Каси Хорих Володислав Ґаleріх. Львівська Обезпечальня зредукувала Ґалеріха та перенесла до Жовкви. Жовківська Обезпечальня Ґалеріха теж зредукувала, а що не міг вижити з дочкою, рішився покінчити із життям.

— **Смерть за крадіж овочів.** Селянин Чабан з Воробіївки приловив на крадіжі овочів 23-літнього Василя Недопитальського. Схвильований вдарив Недопитальського колом у голову так сильно, що він на другий день помер.

— **Витинав бритвою скіру жінкам.** На Волині поширились ріжні секти мов гриби по дощі. Провідником секти сіоністів є Мурашко, який був уже в заведенні для божевільних. Мурашко запевняє, що є найвищим суддею на цім світі. За те, що жінці О. Кирильчуковій, яку члени цієї секти називають матірю Сіону, витинав цілі смуги скіри, суд засудив замкнути його до заведення для божевільних. Ціла ця страшна церемонія називалась „здійманням семи печаток“. Мурашко в окруженні 12 своїх „апостолів“ та інших сектанців витинав скіру бритвою Кирильчуковій, яка спала каталептичним сном. На нещастя Мурашка випустили з заведення. Перед кількома місяцями Кирильчукова заявила 14-літній Вірі Висанович, що вона мусить вийти заміж за селянина Пилипа Бартощука, бо в противнім випадку спалять її на кострі. Мурашко дав шлюб і подружє життя молодят тягнулось два місяці, доки не довідалась про все поліція, яка арештувала Бартощука, Кирильчукову та Мурашка. Всі троє засядуть незабаром на лаві підсудних тому, що приневолили до подружого життя дівчину нижче 15 років. Карний закон передбачує за цей злочин кару 10 років вязниці.

— **Перед шлюбом кинулась під поїзд.** Під Кавенчином за Варшавою кинулась під поїзд 20-літня Целіна Павеласівна з Варшави, обвинувши голову в шлюбний вельон. Павеласівна працювала у фабриці ґузиків у Варшаві, де її перед кількома тижнями зредукували. Павеласівна мала нареченого і в неділю 4. серпня ц. р. мав відбутися уже шлюб. Не маючи грошей на весілля і шлюбні формальности, Павеласівна не пішла до церкви до шлюбу, тільки кинулась під поїзд.

— **Нова фільма з Шевченком.** Київський кіновий режисер Кавалеридзе закінчив фільму „Прометей“ зроблену на підставі Шевченкових поем „Сон“ і „Кавказ“. Краєвиди взяті з України, Волги та Кавказу. Зображена тут доба Шевченка, роки панування Миколи І., поневолення Кавказу. У фільмі крім Шевченка виведені Чернишевський і Добролюбов.

— **Відкопали столицю хозарів.** Російська академія наук відновила археольогічні розкопки в районі німлянської станиці над Доном, де в VII. віці по Христі була столиця хозарів Таркей. При розкопуванні могил з XI. і XII. в. археольоги знайшли інкрустовані шаблі, золотом прикрашену кінську упряж і т. д. Одночасно почали розкопувати старинне місто коло Красного Яру.

— **Залізничі катастрофи.** На двірці Неф Шато зударились в неділю в ночі два поїзди. 30 осіб ранені, 8 тяжко ранені. На двірці Кільо зударився вантажний поїзд з міжнародним поїздом, який їхав до Риму. На щастя в цьому випадку обійшлось без жертв.

— **Ріжні вістки.** Міжнародня конференція радикальних партій у Льондоні приняла рішення, щоб домагатися загальної стабілізації валюти. — У Ленінграді відбудеться цими днями 15-ий міжнародній конгрес фізіольоґів; сподіються делеґатів з 37 країв — 210 з Америки, 73 з Англії, 71 з Франції, 52 з Італії, 32 з Японії, 28 з Австрії, по 20 з Польщі, Китаю та Чехословаччини

ви. — Данський селянський союз зорганізував похід на Копенгаген з 60.000 селянами, щоб король звернув увагу на важке становище селянства. — У Москві признаються, що за останніх 6 місяців у районі Баку добули на півтора міл. тон менше нафти, ніж сподівались. — Бельгійський король дістав від франц. міністра освіти новий том французької енциклопедії. — У півд. Африці, в Марефільд, у копальнях вибух газ і 77 шахтарів згинуло під землею. — У Берліні сконфіскували кілька останніх французьких денників. — У Колюмбії помер у 72 р. життя перший основник журналістичної школи, Вальтер Віліямс. — До Парижа постачають тепер щоденно літаками з моря 25.000 сардинок. — У Грацу помер дослідник печер Мак Бруне, що у 1894 р. провів тиждень у славних підземельних печерах у Семріях.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК“: „КОХАННЯ МАТУРИСТКИ“

Ця польська фільма хоче суперничати з дуже пересічними американськими фабрикатами, що складають сценарій з двох найпростіших елементів: любовної та кримінальної інтриги. Тип матуристки тут ні при чому; у таку халепу могла би попасти кожна інша молода, не тільки неосвідчена, але навіть дуже хитра бонна. Сценарист мав, здається, намір показати, як бідному вітер в очі віє і пробував зворушити нас живими „жертвами“ безробіття. Любовні сцени такі мляві та пересічні, що соромно на них дивитись; кримінальна інтрига — примітивна, ніяких типів ні цікавих ситуацій, навіть актори такі собі звичайні, як у провінціяльнім театрику.

ДИВОГЛЯДИ.

ЛИСТ БЕЗ ПРІЗВИЩА Й АДРЕСИ

Громадянин Амстердаму — молодець, що мусів виїхати до Нідерляндських Індій, був у роспуці, коли опинився на чужині, бо забув прізвище та адресу своєї дівчини, з якою недавно познайомився. А написати їй мусів, щоб не забула його. Узяв фотографію, наклеїв на лист і написав: „Прохаю амстердамську почту доручити цей лист цій дамі. Важне, бо справа подружжя“. Почта дала оголошення до ґазети з фотографією адресатки і вона прийшла за листом на почту.

ЩО СТАРІСТЬ МОЖЕ.

Відомий австралійський архітект Артіер Пек рішив відсвяткувати свято своїх 80-их уродин першим летом на літаку. Подорож припала йому так до вподоби, що він почав брати лекції кермування літаком, щоб до кінця життя не їздити нічим іншим тільки літаком.

УХИЛ СТАЛІНА.

На одну офіціяльну вечеру у Москві прийшов Сталін уперше в житті у фраку. Досі виступали так по буржуазному тільки дипльомати: Чічерін, Красін, Літвінов, а Сталін носив завсіди військовий піджак та чоботи.

ЖІНКА ХОЧЕ МАТИ НАЗАД БОРОДУ.

Парижанка Жермена Дюбессон процесується з своїм чоловіком за бороду. Бороду мала вона, не він. Тією бородою, довгою як у св. Миколи, заробляла вона на прожиток у ріжних варієте. Люди не вірили, що жінка може мати таку бороду і юрбою ходили подивляти її. Раз посварилась вона із своїм чоловіком і той, наслідуючи старовавітну Далілю, відтяв жінці підчас сну її бороду. Через те втратила вона свою посаду у мандрівнім варієте і домагається відшкодування 50.000 франків.

ПОДРУЖЖЯ І МЯСО.

В „Ізвестіях“ з 27-го липня находимо таку скаргу робітника Козлова: „Я рішив оженитись з колхосницею. Вона згодилась і ми рішили зареєструвати свій шлюб. Та вона мусіла мати пашпортову книжку і для цього треба було звернутись до сільського совіту. А совіт не дає згоди, бо вона, мотивує, не віддала ще державі 35 кіля мяса. Ми роз'яснювали у сільському та районовому виконавчому комітеті, що як тільки підросте теля, тоді виконаємо обовязок постачі мяса, давали заяву — нічого не помогло. Невже-ж через це я не можу женитись?“

ПЕРЕГОНИ ЛЕВІВ.

У Капштаді завели новий спорт: перегони левів. Вибудували гіподром з високою огорожею і випустили із кліток 4 левів, перед якими бігла антильопа. Леви спочатку були збентежені, але це тривало тільки одну мить. За неповну мінуту антильопу розшматували. Зібрана юрба глядачів була розчарована таким коротким видовищем

З дороги життя.

Не відступимо ні на цаль!

Стрінув я їх на середині Ринку. Звиталися зі мною незвичайно сердечно, ще й розцілувалися.

Були це мої краяни з Поділля: старий дяк з міста Чорнокінчики Павло Трунко, громадський оглядач худоби зі Шманьківчик Дмитро Задрихвіст та голова Братства доброї смерти при церкві св. Лазаря в Голодівці Іван Калильник.

— Сам Бог нас сюди вів — зачинає врочисто старий Трунко — бо ми саме до вас...

Я витріщив очі. Від довгого часу ніхто — крім щораз то більше безнадійно настроєних моїх вірителів — не заходить до мене.

— Невже? — кажу здивований і дещо засоромлений.

— А ніби до когож нам звернутися, як не до свого краяна — підбасовує Задрихвіст.

— Нас, подолян, ніяка сила не розєднає.

— А всіх нас разом і врата адові не одоліють — кінчить поважно Калильник...

— Ми ніби в депутації... Дали нам навіть адресу до кого йти... Та кум Іван картку згубив, а ми затямили лише те, що в Ринку.

— Вже взяли ви моє серце... Моє Поділля незабутнє... Кажіть тепер чого хочете, чим міг би я вам служити. Кленуся, що для вас перелечу гори, перепливу море...

— Ми саме в пекучій справі. Вибори за плечима. Ми слухаємо наказу зі Львова, бо ми солідні й солідарні — виспівав Калильник. — Але ми хочемо вибрати свого місцевого діяча. Він освічена людина, заснував шпортове товариство, ходить до читальні, співає в церкві басом і пани його люблять... А голос у нього! Бас та й ще раз бас.

— Я гадаю, що як маєте такого баса, то варта би його тримати в себе. Тепер за доброго баса важко; майже всі тоненько співають...

— Ми саме хотіли би його післати до сойму, най би там сказав слово за нас...

— Ніби за кого?

Гукнули унісоно:

— За народ!

— За націю!

— За масу!

— За міліони!

— За бідний трудовий люд!

— За...

— І не жаль вам позбутися з округи чи з повіту такої потрібної й цінної людини. Таж він у вас в повіті просто орел, а у Варшаві зведеться на ніщо... Шкода його.

— Коли, прошу пана, ми всі так постановили і не відступимо ані на цаль! — Ми хочемо свого професора!

Я пробував переконувати; забрав їх до Кляри, вчастував гречно горілкою й пивом. Говорив довго про важку й невдячну ролю меншинного посла.

А накінець почув знов:: „Нехай буде і меншинний, але менше ми не можемо!“

Вертався я до хати і бачив перед собою картину: На провінціональних переулках надуваються маленькі амбіції поодиноких людей. Твориться хаос. Він є для декого потрібний. І багато людців є лиш „сліпим мечем“, — у чужих руках.

Люди, що співають у церкві басом, а в читальні виголошують непримиренні гасла, переконують своїх приятелів і знайомих, що як дістануть мандат, аж тоді покажуть

чия правда, чия сила
і чиї ми діти!...

Чого вони обіцюють людям, но... й собі. Вони подбають за свій повіт та за свою округу; повиборюють, що кому треба.

Гей-гей, колись у XVIII. віці представник народу мусів мати товариську культуру, мусів бути паном, при кінці XIX. віку до голосу доходили тільки ті, що мали знання, освіту, енергію, талант. І досі не інакше. Повітові та окружні потреби — важні, але є ще важніші... Може люди з повіту та округи і не вірять... бігме є: наприклад загально-суспільні, краєві, національні.

Але коли трапиться, що якийсь дяк або оглядач худоби гукне на все село або містечко, тоді його краяни, перелякані силою його голосу, вірять, що нема більшої потреби, як вибрати його послом. І висилають до Львова депутацію.

Панове краяни! стримайтесь з депутаціями бодай до виборів, бо загородите на львівських рогачках місце бикам і коровам.

Тиберій Горобець.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Олена з Бородайкевичів Кисілевська, вдова по бл. п. о. Володимирі „Україна“-Кисілевськім, пароховi в Гринівцях, п. Товмач, принявши Найсв. Тайни, померла дня 31. VII. 1935. р. в 68 р. життя.

З покійною сходить до могили одна з найчільніших представниць старшої ґенерації наших „Їмостей“. Живучи у своїм рідним селі, де від двох століть душпастирювали її предки, покійна була для цілого села зразком муравлиної праці, жертвенности для своєї церкви, народу і родини. Серед прикрих обставин, по смерти свого мужа виховала шестеро дітей, з яких нині всі на становищах. До кінця життя живо займалася справами свого народу, який цілим серцем любила. В. їй П.!

Дописи.

ТОВМАЧ

Гостинний виступ театру Й. Стадника. Треба сказати кілька слів про виставу літнього репертуару театру Й. Стадника. — Морфій відвічна журба людства ось тема песи Герцера. Зміст її відомий: душевне переживання письменника переходить у страшну пристрасть морфініста.

Ролю морфініста грає Йосиф Сталник. Гра його — доказ великого опанування ролі та таланту. Душевні переживання, внутрішня боротьба, напруження та депресії все це без закиду. Прегарний момент, коли артист переходить із штучного морфічного опяніння. Пані Горницька в ролі сестри милосердя зовсім задовільна, хоча в деяких моментах відчуваємо недостачу сценічного темпераменту. Лікар повинен би попрацювати над своєю ролею. Сама песа цікава і бездоганно виконана. — Друга виставлена песа — це італійська комедія „Скампольо“. Це історія одного інжиніра, що дає себе утримувати засобами підрядної співачки, доки не пізнав одну дівчину з вулиці, яку називали „Жевжик“. Вона своєю наївністю та щирістю зєднує собі його серце. Комедія відома скрізь, має богато цікавих моментів, сміятись можна доволі. В ролі „Жевжик“ виступила панна Стефа Сталник, якої гра просто всіх захоплювала; в кожному її русі відчуваємо непересічний хист; чарує вона своїм голосом. Добре грали — Й. Сталник, пп.: Горницька і Пастернаківна.

Вистави мали успіх.

СПОРТ.

Легко-атлетичні змагання.

В неділю 4. п. м. відбулися на площі Сокола-Батька в год. 15. тренінґові легко-атлетичні змагання.

В жіночих конкуренціях на 60 і 100 м. та у скоці вгору п. **Кобзярівна (Плай)** здобула нові українські рекорди, а саме біг на 60 м. 8·6. біг на 100 м. 13·8. Оба осяги кращі, як український рекорд. П. Кобзярівна мала теж кращий осяг, як український рекорд, у скоці угору, але з формальних причин рекорд цей уневажнили

Копаний мяч.

ЛЬВІВ 4. 8. „БУРЕВІЙ-ТРИЗУБ“ (репрезентація Львів) 3:2 (2-1).

Судця м-р Гук.

ЛЬВІВ. ЧОРНОМОРЦІ II.-УРСК II. 4:1.

ВИННИКИ 4. 8. ДНІПРО-ЧОРНОМОРЦІ 5:3 (1:3).

БІБРКА. 3. 8. СОКІЛ-УР. 2:3

Суддя п. Назар. Тренінґові змагання.

БІБРКА. 4. 8. СОКІЛ (Бібрка)-УР 2:3.

Змагання за першенство. Суддя п. Назар.

Спис жертв

на будову шпиталю ім. Митр. Андрея.

Виказ XLIV.

Зложили: 50 зол. молочарня Глиняни, 25 зол. кооп. торг. спілка Миклашів, 21 зол. д-р Гробельна, Станиславів, по 20 зол. Районова Молочарня Пикуличі і кооп „Єдність“ Новосілки Гост., по 14 зол. дек. уряд Бібрка й о. Гр. Дорош, Бібрка, по 13 зол. дек. уряд Бібрка (двічі), дек. уряд Ремепів (двічі), 12 зол. п. Кавулева, Львів, по 10 зол. кооп. „Зазва“ Вербиця, о. Кузьмич, Жиравка, пар. уряд Збараж та І. Рінник, Львів, по 5 зол. „Самопоміч“ Сороки, кооп „Згода“ Негрибка і п. Сасикова, Львів, по 4 зол. пар. уряд Збараж (чотири рази), 3 зол. о. М. Кос. Сівка Войн., по 1 зол. пар. ур. Солонка (двічі), пар. ур. Деревляни і Д. Моров, Жидачів. 38 зол. збірка М. Кривецького за портрети, Зі збірок дня 28. VII. у Львові: церква Преображенія і в середині 48 зол., церква Успенія 46 зол., церква св. Юра 37 зол., церква Петра і Павла 14 зол., церква оо. Василіян 12 зол., церква Николая 4 зол.

По 200 чеських корон: проф. Горбачевський, д-р Ортинська, д-р Ортинський, д-р Добриловський, д-р Бідник, д-р Коважова-Шматера, д-р Хомишин, д-р Беdeй, д-р Ілієв і д-р Хомінський; по 100 ч. к. д-р Кухоишин і д-р Якубівський; 20 ч. к. інж. Дольний.

Інж. Евген Гузар 300 ч. к., чим доповнив передше вже зложених 1.944 зол. до 2.000 зол. і став фундатором першого памяткового ліжка його імени. Управа Лічниці сподіється, що за ним підуть і інші фундатори та складає всім Вп. Жертводавцям щиру подяку.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:
Винники 6. VIII.
Городок 7. VIII.
Яворів 8. VIII.
Перемишль 9. VIII.
Ярослав 10. VIII.
Любачів 11. VIII.
Рава Руська 12. VIII.

Великий Міський Театр.

Нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 6. VIII. год. 8. веч. „Панна молода в даху".

Середа, 7. VIII. год. 8 веч. „Панна молода в даху".

Цирк Станевських при вул. Педчинській:

Вівторок, 4. VIII. дві вистави: в год. 4·30 попол. і 8·15 веч.

Середа, 7. VIII. одна вистава в год 4.30 попол. і 8·15 веч

Кіна.

АДРІЯ: Знеславлена" і „Світла Адрії".
АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (І. Кеяура).
АТЛЯНТИК: „Кохання матуристки", „Гобоган".
ВАНДА: „Тайна малої Шерлі", „Вбивство в Трінідаді".
ҐРАЖИНА: „Циганські мельодії".
КАСІНО: „Мужчини в небезпечнім віці". „Останній сигнал".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Наш щоденний хліб" і додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Біробіджан" і „Іскор".
МІРАЖ: „І то дальше сіра людино".
МУЗА: „Гра змислів".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „30 днів княжною".
ПАН: „Жінка на одну ніч" і „Міс Фальобра".
РАЙ: „Я був тобі вірний".
СВІТ: Нечинне.
СОНЦЕ: „Мадам Батерфляй" і ревія „Парада гумору".
СТИЛЕВИЙ: „Пімста пана Х." і ревія.
УТІХА: „Двобій зі смертю" і ревія.
ХИМЕРА: Нечинне.

Закордонне радіо.

Вівторок, 6. серпня 1935

Відень (506,8) 17.25 Солісти (сп.), 19.30 Опереткові мельодії. **Братислава** (298,8) 18.00 Пісні мадяр. мужиків. **Прага** (470,2) 31.05, 15.00 Сальон музика. 16.30 Військ. орх., 19.35 Два льонд. тріа Гайдна, 20.30 Чеські нар. пісні. 21.05 Гітари. **Париж** (1648) 12.15 Популярна музика, 20.45 Вес. авдиція. **Берлін** (356,7) 16.00 Пісні, що радо слухаються (сопр, бас), 19.00 Пісні Регера та Брамса (Бребек сопр., Дрозін барит.). **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Пісні Р. Гагеля (Гес бар.), 22.30 Нічна музика. **Кельн** (405,4) 16.00 Маловідомі Брамсові твори, 20.10 Солісти, 20.20 Нім. нар. пісні. **Мінхен** (405,4) 11.00 Легка музика для села, 16.10 Соната на скр. і форт. g-моль оп. 121. Шумана. **Будапешт** (550,5) 12.05 Скрипка, 19.40 Мад. мельодії (сп. Ш. Пустай в супр. циг. орх.), 23.00 Кам. концерт. **Міляно** (221,2) 11.30 Легка музика, 20.40 „Джірофле-Джірофля" оп. Лекока. **Рим** (420,8) 17.15 Легка музика, 20.40 Концерт присв. творам Бокеріні.

Середа, 7. серпня.

Відень (506,8) 12.00 Симф. концерт, 21.10 Орх. серенади Моцарта, 22.55 Танк. музика. **Прага** (470.2) 11.05, 12.30 Легка музика. 16.30 Сальон. музика. **Париж** (1648) 20.45 Театр. авд. **Атльона** (531) 21.00 Ірлянд. пісні. **Берлін** (356,7) 14.15 Пісні й танки, 18.00 Музика, спів. 20.15 Музика в дитячий вечір. **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Нім. пісні, 21.45 Форт. ресітал. **Кельн** (455,9) 16.00 Пісні. **Ляйпціг** (382,2) 19.45 Опереткові мельодії, 20.45 Авд. Мандрівка по Ісляндії. **Мінхен** (405,4) 16.10 Шубертові пісні. **Будапешт** (550,5) 13.40 Вок. квінтет, 17.30 Концерт, 23.00 Циг. музика. **Міляно** (221,2) 11.30 Тріо, 20.40 Вечір опер. **Рим** (420,8) 13.00 Легка музика, 19.45 Концерт.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Львівське радіо.

Вівторок, 6. серпня 1935.

6.30 Ранішня авд 6.50 Мельодії з гр. пл.; у перерві ок. 7.30 Ран. денник. Спорт-тур. гутірка. 8.25 Практ. вказівки. 9.00 Фрагм. зі зїзду лег. у Кракові. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Метеорольоґ. вістки. 12.15 Концерт орх. 13.00 Хвилинка для жінок. 13.05 Хвилинка Пучінія з гр. пл. 15.30 З ринку праці. 13.35 Музика з гр. пл. 15.15 Біржа. 15.25 Експорт. 15.30 Сальон. музика. 16.00 Скринька ПКО. 16.15 Спів, музика. 16.50 Перші роковини Каден-Бандровського. 17.00 Фр. зі зїзду лег. у Кракові. 18.00 У піску побереж (Аксельстерна). 18.10 Хвилинка поезії. 18.15 Вояцькі пісні. 18.30 Техн. скринька. 18.40 Сільва рерум, мист. життя. 18.45 Гр. пл., 19.15 Реклям. концерт. 19.30 Форт. ресітал. 19.50 Акт. гутірка. 20.00 Львівські люди спорту. 20.20. Концерт військ. орх., 20.45 Веч. денник. 20.55 Образці з давньої та суч. Польщі. 21.00 Словно-муз. авд. „Перші дні польського війська". 22.30 Репортаж із траси шляхом кадрівки. 22.35, 22.41 Спорт. вістки. 22.45 Легка сальон. музика з ґр. пл.

Середа, 7. серпня.

6.30 Ранішня авд., 6.33, 6.36 Руханка, 6.50 Музика з гр. плит.; у перерві ок. 7.20 Ранішній денник. Спорт.-тур. гутірка, 8.25 Практ. вказівки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольоґ. вістки, 12.05 Полудн. денник, 12.15 Концерт малої орх., 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Опереткова музика з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Концерт, 16.00 Плекання волосся, 16.15 Форт. ресітал, 16.50 „Баська Мурманська" Е. Малачевського, 17.00 Найгарніші вальси (муз., спів), 18.00 Скеч, 18.15 Нар. Пісні, 18.30 Музика з гр. пл., 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Пісоньки в вик. хору Юранда з гр. пл., 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Скрипка, 19.50 Світ сміється, 20.00 „У парку" М. Промінського, 20.45 Веч. денник, 20.53 Образці з давньої та суч. Польщі, 20.58 Краківські плянти, 21.10 Транс. із Зальцбурга: Серенади в вик. симф. орх., 22.35 Репортаж із траси шляхом кадрівки, 22.40, 22.46 Спорт. вістки, 22.50 Легка музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27 зол.

Нім. марка 1·76—1·82, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 99·00 — 101, чеські корони 21·40—21·80, рум. леї 30·00—32·00, ліри 39·00—42·00.

Золото: Доляри 9·05—9·10, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Премійовки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 43·00—44·50.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 5-го серпня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового враз з опакованням	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуваннями	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л. молока	0·14 „
1 л. сметани	0·65 „
1 к. яєць	3·00—3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на сметану і молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 2 VIII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Ширіть наш часопис!

Подяка.

По довгих і тяжких терпіннях відійшла на вічний спочинок наша найдорожча дружина, мама і бабуня бл. п. Олександра з Радзикевичів — **Білинкевичева.**

У тім страшнім горі зазнали ми багато потіхи і помочі від добрих людей. — Почуваємося до обовязку зложити цією дорогою найщирішу подяку Отцеві деканові Андреєві Стрільчикові, пароховi зі Стрільча за безкорисну участь у похороні і за прощальну промову над могилою Покійної.

Дякуємо дуже Панству М. і І. Савковим і П. Олексі Синенькому від яких зазнала Покійна в часі своєї недуги відради, а ми в часі похорону потіхи і помочі словом і ділом.

Дякуємо всім приятелям і знайомим, що віддали Покійній останню прислугу.

Омелян, муж,
Іван і Ірена, діти,
Михайлина, невістка,
Антін Гошуватюк, зять,
111 **Ждана Гошуватюк, внучка.**

Читайте „Діло"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07
слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка	1/1	зол. 450·—
„ „	1/2	250·—
„ „	1/4	130·—
„ „	1/8	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.